

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

1ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(ΚΕΦ. 21-28)

Α.ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σ' αυτόν η Αρρία ετοίμασε την κηδεία έτσι, ώστε να αγνοείται από τον σύζυγο· όχι μόνο αυτό αλλά κάθε φορά που εκείνη έμπαινε στην κρεβατοκάμαρα του συζύγου, προσποιείτο ότι ο γιος (τους) ζούσε και στον σύζυγο που ρωτούσε πολύ συχνά τι κάνει το παιδί, απαντούσε: 'Καλά κοιμήθηκε, με όρεξη πήρε την τροφή του'. Έπειτα, όταν τα δάκρυά της που για ώρα συγκρατούσε, νικούσαν και ξεσπούσαν, έβγαινε έξω· τότε παραδινόταν στη θλίψη και λίγο αργότερα γύριζε πίσω με τα μάτια στεγνά. Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του Κλαυδίου·

Εσύ, παρακαλώ, αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου και με την πιο μεγάλη φροντίδα είτε στείλε αυτόν στη Ρώμη είτε φερ' τον μαζί σου καθώς επιστρέφεις από την Έφεσο. Να μην σε απασχολήσει πόσο κοστίζει ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας, όποιος είναι τόσο τιποτένιος (τέτοιος μασκαράς). Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, ο Αίσωπος τόσο πολύ οργίστηκε, ώστε τίποτε δεν θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σε αυτόν από την επανάκτηση του δραπετή.

(Μονάδες 40)

B1α.

funus- funus

filium- fili

lacrimae- lacrimarum

dolori- dolore

oculis- oculos

hominem- homo

nihili- nihilum

scelus- scelera

preti- pretio

recuperatio- recuperationibus

(10X0,5 = Μονάδες 5)

B1β.

bene-melius-optime

libenter-libentius-libentissime

supera-superiore-summa

parvi-minoris-minimi

gratum-**gratius**-gratissimum

(10X0,5 = Μονάδες 5)

B1γ.

illa-illius

quid-quaе

tu-vobis

ei-eo

nihil-nullis rebus

(5X1= Μονάδες 5)

B2α.

ageret-aguntur

sumpsit-sumeremus

egrediebatur-egressuram esse

dabat-dantor

redibat-redeunti

mitte-missum iri

deduc-deduxisses

sit-sunto

adfectus est-adfice

possit-potueritis

(10X1= Μονάδες 10)

B2β.

egrediebatur Μτχ. Ένεστ. egrediens

Μτχ. Μελλ. egressurus, -a, -um

Μτχ. Παρακ. egressus, -a, -um

respondebat Απαρ. Παρακ. ε.φ. respondisse

Απαρ. Σ. Μελλ. π.φ. responsum, -am, -um fore

responsos, -as, -a fore

(1X5 = Μονάδες 5)

Γ1α.

mariti είναι γενική κτητική στο cubiculum

vivere είναι αντικείμενο ρήματος, ειδικό απαρέμφατο στο simulabat

paulo είναι αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post

diligentia είναι αφαιρετική οργανική του τρόπου στο mitte

preti είναι γενική της αξίας (αφηρημένη υλική αξία) στο est

ei είναι δοτική αντικειμενική στο gratius

(1X6 = Μονάδες 6)

Γ1β. Tu hominem investiga.

i) ne hominem investigaveris. (2)

ii) noli hominem investigare. (2)

(2+2 = Μονάδες 4)

Γ1γ. quam recuperatio fugitivi

recuperatione fugitivi (απλή αφαιρετική)

(Μονάδες 3)

Γ1δ. paulo post

post paulum (εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου)

(Μονάδες 2)

Γ2α. (Puer) libenter cibum sumpsit.

Cibus libenter (a puero) sumptus est.

(Μονάδες 3)

Γ2β.

cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας, εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο ιστορικός - διηγηματικός σύνδεσμος cum υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην υποτακτική. Συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού (vincerent), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (egrediebatur) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

quantum homo sit: δευτερεύουσα ουσιαστική πλάγια ερωτηματική πρόταση, ως αντικείμενο στο spectare· εισάγεται με την ερωτηματική αντωνυμία quantum, εκφέρεται με υποτακτική, (sit), (όπως όλες οι πλάγιες ερωτηματικές, αφού θεωρείται ότι η εξάρτηση δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης)· συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (spectare → noli) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν.

ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi: δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση· εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο ut ο οποίος συνοδεύεται από την αντωνυμία nihil που έχει αρνητική σημασία, άρα η πρότασή μας είναι αρνητική. Εκφέρεται με υποτακτική (το συμπέρασμα στη λατινική θεωρείται υποκειμενική κατάσταση), συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από το ρήμα adfectus est της κύριας, που είναι παρακείμενος με σημασία ενεστώτα και εκφράζει το σύγχρονο στο παρόν. Έχουμε ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων, γιατί το συμπέρασμα είναι ιδωμένο τη στιγμή

της εμφάνισής του στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).

(3X4 = Μονάδες12)

Σημείωση: Ό,τι υπάρχει με μπλε γραμματοσειρά, δεν θεωρείται απαιτητό σε αυτή τη φάση, γιατί οι μαθητές δεν έχουν διδαχθεί τις δευτερεύουσες προτάσεις.

Παραθέτουμε, όμως, την πλήρη αιτιολόγηση σε περίπτωση που κάποιος μαθητής επιλέξει να απαντήσει στο τέλος του διαβάσματός του, όταν θα έχει ολοκληρώσει την ύλη.

Η Επιστημονική Ομάδα